

סוד גלה. בחזיון הלילה, מי
חזיון הלילה? זה גבריאל, שהוא
חזיון, מראה מן מראה.

בא ראה מה כתוב, (יחזקאל מג)
והנה כבוד אלהי ישראל בא
מדרך הקדים וקולו פקול מים
רבים והארץ האירה מפכודו. מה
כתוב אחריו? וכמראה המראה
אשר ראיתי בבאי לשחת את
העיר ומראות כמראה אשר
ראיתי אל נהר כבר ואפל אל פני.
כל המראות הללו הן שש.
שאותן המראות, ומראה של
החזיון, מראה יש לו, שיראו בו
הגונים שלמעלה, ונראים
במראה ההוא. ויש מראה
למראה, ומראה למראה זה על
זה, וכלם עומדים בדרגות
ידועות ושולטים, ונקראים
מראה הלילה, ובהם מתפרשים
כל החלומות של העולם, ואלו
הם כמו שלמעלה, עליהם.

ומשום כך דניאל בחזיון הלילה
גלה סוד. לא כתוב התגלה, אלא
סוד גלה, אחת מאלו הדרגות,
גלה לו אותו חלום ופתרונו.
אבל יוסף מתוך דברי פרעה
הסתפל בדרגות העליונות ואמר.
ומשום כך מנה אותו על כל ארץ
מצרים, משום שהקדוש ברוך
הוא נתן ליוסף משלו. על הפה
שלא נשק לעברה, כתוב ועל
פיף ישק כל עמי. היד שלא
קרבה לעברה, כתוב ויתן אתה
על יד יוסף. הצואר שלא קרב
לעברה, כתוב וישם רכד הזקב
על צוארו. הגוף שלא קרב
לעברה - וילבש אתו בגדי שש.
הרגל של רכבה לעברה, כתוב
וירכב אתו במרכבת המשנה
אשר לו. המחשבה שלא חשב -
נקרא נבון וחכם. הלב שלא
הרהר - ויקראו לפניו אברף. והפל משלו הוא נטל.

גבריאל, דאיהו חזוא חזו מן חזו.
תא חזי, מה כתיב, (יחזקאל מג) והנה כבוד
אלקי ישראל בא מדרך הקדים וקולו
פקול מים רבים והארץ האירה מפכודו. מה
כתיב בתריה, וכמראה המראה אשר ראיתי
בבאי לשחת את העיר ומראות כמראה אשר
ראיתי אל נהר כבר ואפל אל פני. כל אליון
מראות, אינון שית, דאינון מראות וחיזו
דחזוא. חיזו אית ליה, לאתחזאה ביה גונון
דלעילא, ואתחזון בההוא חיזו. ואית חיזו
לחיזו, וחיזו לחיזו, דא על דא. וכלהו
קיימין בדרגין ידיען ושלטי, ואקרון חיזו
דלילא, ובהו מתפרשין כל חלמין דעלמא,
ואליון אינון כגוונא דלעילא עליהו.

ובגין כך דניאל בחזוא דלילא רזא גלי.
אתגלי לא כתיב, אלא רזא גלי, חד
מאליון דרגין, גלי ליה ההוא חלמא ופשריה.
אבל יוסף, מגו מלוי דפרעה, אסתפל בדרגין
עלאין וקאמר.

ובגין כך פקדיה על כל ארעא דמצרים, בגין
דקודשא ברוך הוא, מדיליה דיוסף
קא יהיב ליה. פומא דלא נשק לעבירה,
כתיב ועל פיף ישק כל עמי. ידא דלא קריב
לעבירה, כתיב ויתן אותה על יד יוסף. צואר
דלא קריב לעבירה, כתיב וישם רכד הזקב
על צוארו. גופא דלא קריב לעבירה, וילבש
אתו בגדי שש. רגל דלא רכיב לעבירה, כתיב
וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו.
המחשבה דלא חשב, נקרא נבון וחכם. לב
שלא הרהר, ויקראו לפניו אברף. וכלא
מדיליה נטל.

מה פתוב? ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים. אמר רבי חזקיה, מה הטעם ויעבר בכל ארץ מצרים? כדי לשלט, שפך מכרזים לפניו, וכדי לכנס התבואה בכל מקום ומקום. רבי אלעזר אמר, כנס יוסף תבואה בכל מקום כדי שלא תרקב.

אמר רבי שמעון, כל מה שהקדוש ברוך הוא עשה, הכל הוא לגלגל לגוללים, משום שרצה לקיים הגזרה. בא ראה, כשפרא הקדוש ברוך הוא את העולם, הביא כל מה שצריך העולם בראשונה, ואחר כך הביא את האדם לעולם ומצא מזון.

[בא ראה] כמו כן הקדוש ברוך הוא אמר לאברהם, (בראשית טו) ידע תדע פי גר יהיה זרעך בארץ לא להם וגו', ואחרי כן יצאו ברכש גדול. כשבא יוסף לארץ מצרים, לא מצא בה רכוש גדול. גלגל לגוללים, והביא רעב על העולם, וכל העולם היו מביאים כסף וזהב למצרים, והתמלאה כל ארץ מצרים כסף וזהב. לאחר שהכל נתקן רכוש גדול, הביא את יעקב למצרים.

שפך דרכי הקדוש ברוך הוא - בראשונה בורא [מקדים] רפואה, ואחר כך מכה. כך בראשונה התקין רכוש גדול, ואחר כך הביא אותם לגלות, ועל כן גלגל לגוללים והביא רעב על [כל] העולם, כדי שיהיו מביאים כסף וזהב כל העולם למצרים.

בא ראה, משום יוסף שהוא צדיק, הוא גרם עשר של כסף וזהב שישלו ישראל, פפתוב (תהלים קה) ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל. ומידו של הצדיק זה בא לישראל,

מה פתוב. ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים. אמר רבי חזקיה, מאי טעמא ויעבור בכל ארץ מצרים. בגין לשלטאה, דמכרזי קמיה הדי. ובגין למכנש עבדא בכל אתר ואתר. רבי אלעזר אמר, פנש יוסף עיבור בכל אתר, בגין דלא יתרקב. אמר רבי שמעון, כל מה דעבד קדשא בריה הוא, פלא איהו לגלגלא לגוללין, בגין דבעי לקיימא קיומא. תא חזי, פד פרא קדשא בריה הוא עלמא, אייתי כל מה דאצטריה עלמא בקדמיתא, ולבתר אייתי ליה לבר נש לעלמא, ואשפח מזונא.

[ו"ח ל"ג תא חזי] פגוונא דא, קדשא בריה הוא אמר לאברהם, (בראשית טו) ידע תדע פי גר יהיה זרעך בארץ לא להם וגו', ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. פד אתא יוסף לארעא דמצרים, לא אשתכח בה רכוש גדול. גלגל לגוללין, ואייתי כפנא על עלמא. וכל עלמא הוו מייתין כספא ודהבא למצרים, ואתמלי כל ארעא דמצרים כספא ודהבא. לבתר דאתתקן פלא רכוש גדול, אייתי יעקב למצרים.

דחבי ארחי דקדשא בריה הוא, בקדמיתא בארי (ס"א אקדים) אסוותא, ולבתר מחי.

כך בקדמיתא אתקין רכוש גדול, ולבתר כך קצו ע"ב) אייתי לון לגלותא. ועל דא גלגל לגוללין ואייתי כפנא על כל עלמא, בגין דליהוו מייתין כספא ודהבא כל עלמא למצרים.

תא חזי, בגין כך יוסף דאיהו צדיק, איהי גרים עותרא כספא ודהבא, לנטלא ישראל. פדכתיב, (תהלים קה) ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל. ומן ידא דצדיק, אתא דא